

Preek in de doopdienst van De Samaritaan, Rotterdam (Opstandingskerk) op 6 juli 2025, 10.00 uur

Thema: 'Een hoopvol begin' naar aanleiding van Handelingen 16: 6-15 en 14 (vooral vers 14)

1. God doet deuren dicht en deuren open

Op 19 maart 1813 werd er in Schotland, in een plaatsje vlakbij Glasgow, een jongetje geboren. Hij kreeg de naam David, David Livingstone. Het gezin woonde in een huurkazerne, speciaal gebouwd voor de arbeiders van de katoenfabriek. Toen David tien jaar was, moest ook hij aan het werk. De kinderen begonnen's morgens om zes uur en ze moesten doorwerken tot 's avonds acht uur. Onvoorstelbaar...

Kerk die gewijd is aan Lydia, in Filippi, Griekenland

Kinderarbeid, het is afschuwelijk. En het gebeurt nog steeds: vandaag is de collecte bestemd voor een project dat kinderen in Ghana uit de kinderarbeid bevrijdt.

Maar die kleine David, daar in Schotland, die was zó krachtig en zó intelligent dat hij 's avonds na het werk, na die veertien uur in de fabriek, met zijn neus in de boeken dook. Toen hij een jaar of twintig was, kwam hij heel bewust tot geloof, tot een diep geloof in Jezus Christus. Van toen af wilde hij de zending in, om in andere landen het Evangelie door te geven. Hij had veel over China gehoord, en daar wilde hij graag heen. Hij solliciteerde bij een zendingsorganisatie en werd aangenomen. Maar precies toen hij uitgezonden zou worden, in 1839, brak in China de Eerste Opiumoorlog uit. David kon niet vertrekken, en hij moest in Schotland blijven wachten.

Op een dag ging hij naar een lezing van Robert Moffat. Moffat was zendeling in Afrika. En toen David die lezing gehoord had, dacht hij: 'Waarom zou ik blijven wachten op China, ik ga nú naar Afrika!' Dat heeft hij inderdaad gedaan. En juist door zijn werk in Afrika is David Livingstone wereldberoemd geworden. In Zambia is een stad naar hem genoemd, er zijn watervallen naar hem vernoemd en er is een gebergte naar hem vernoemd. Tijdens zijn leven was Livingstone al een legende. Hij heeft grote delen van Afrika in kaart gebracht, om zo voor de zendingen de weg te bereiden. Livingstone is door God met kracht gebruikt, zo mag je dat gerust zeggen.

Maar merk je die haakse bocht in zijn leven? Hij was hélemaal gericht op China. Maar die deur gaat dicht, en God leidt zijn weg naar Afrika.

In feite is dat precies wat we ook gelezen hebben over Paulus en zijn reisgenoten. Zij maakten een reis om het Evangelie te verbreiden, en ze kwamen door wat nu Turkije is. Al reizend gingen ze van oost naar west. En dan staat er, in Handelingen 16: 6-8: 'En nadat zij door Frygië en het land van Galatië gereisd waren werden zij door de Heilige Geest verhinderd het Woord in Asia te spreken (ze mochten niet naar het zuiden afbuigen). En bij

Mysië gekomen, probeerden zij naar Bithynië te reizen (ze probeerden naar het noorden af te buigen), maar de Geest liet het hun niet toe. En nadat zij Mysië voorbijgereisd waren, kwamen zij in Troas,' een havenplaats aan de Turkse kust.

Zie je dat? Ook hier gaan er deuren dicht, net als bij Livingstone. En later blijkt dat het zo heeft móéten zijn. Blijkbaar wil God dat het Evangelie vérder gaat. In Troas, aan zee, ziet Paulus in de nacht een visioen. Er staat een man aan de overkant van de zee,

in Europa, in Macedonië, en die man roept: 'Kom over naar Macedonië en help ons!' En dat doen ze dan ook: ze steken de zee over en komen in Europa. En Filippi is dan de eerste stad waar ze komen.

Heb je het weleens meegemaakt dat er een deur dicht ging? Dat je weg werd versperd? Je had zo'n mooi plan, zo'n mooi idee voor de toekomst, en het gaat niet door. Je kunt daar heel erg boos om worden, gefrustreerd, of misschien verdrietig, of moedeloos. Zéker als je dacht dat je plan van Gód kwam. Je geloof kan zelfs gaan wankelen.

'Is God er eigenlijk wel? Waarom gebeurt dit dan?'

En het moeilijke is: vaak krijg je geen antwoord. Soms wel. Hier bij Paulus wordt het duidelijk: God wil dat ze doorgaan naar Europa. Want Europa heeft Jezus nodig. Dat was toen zo, dat is nog steeds zo.

David Livingstone heeft later ongetwijfeld ook vaak God gedankt, dat die deur naar

China was dichtgegaan. Want in Afrika vond hij zijn bestemming.

Als er dingen in jouw leven anders lopen dan je had gedacht, verlies dan niet je vertrouwen in God. Hij gaat dóór met jou, en met Zijn werk. Blijf geloven en blijf vooral dicht bij de Here Jezus. Zoek Hem alleen maar méér, in je gebed, en door te lezen uit de Bijbel, door de kerk. Hij geeft leiding, ook aan jouw leven. Stap voor stap. En als je kinderen hebt: laat ze maar delen, ook in je vragen, en ook in je vertrouwen. Betrek ze er maar bij, zodat ze dat leren: het leven met God is lang niet altijd eenvoudig, en de weg die je moet gaan is lang niet altijd gemakkelijk. Maar het loont zó ongelooflijk de moeite om Jezus te blijven volgen! Hou vol, geef niet op!

2. Een gebedsplaats bij de rivier. Waarom is dat zo?

Als Paulus en Silas en hun reisgenoten aankomen in Filippi, als eerste stad in Europa, gaan ze eerst op zoek naar een Joodse gemeenschap. Dat is áltijd de werkwijze van Paulus, want Jezus, de Messias is voortgekomen uit het Joodse volk. Hij is de Redder die al eeuwenlang aan Israël beloofd was. Dus dat nieuws over Jezus, dat moet sowieso bij de Joden bekend worden en dan ook verder gaan, naar alle mensen. Dat is overal de manier waarop Paulus te werk gaat.

Maar in Filippi is blijkbaar geen synagoge. En daarom lopen Paulus en zijn vrienden langs de rivier, want ze verwachten dat daar een gebedsplaats voor Joden zal zijn. Je kunt je afvragen: waarom denken ze dat? Waarom zouden de Joden bij een rivier gaan bidden? Nou, daar is een duidelijke reden voor. In de bijbelse wetten, waar Joden zich aan houden, komt heel vaak voor dat je je moet wassen, om weer rein te zijn voor God. Water is dus belangrijk. De Here God gunt je elke keer weer een nieuw begin. Eigenlijk heel mooi: de doop heeft daar alles mee te maken. De doop is in lijn met al die reinigingsrituelen in het Oude Testament. Alleen: die reinigingsrituelen moeten voortdurend herhaald worden, en de doop is éénmalig. Want als je gelooft in

Jezus Christus, dan maakt Hij je rein. Hij stierf voor jouw zonden aan het kruis, en als je met Hem verbonden bent, dan mag je het weten: Hij heeft al jouw schulden afbetaald. God ziet jou als totaal rein, dankzij Hem. Als je dus gedoopt bent, en als het ware vastgeklonken aan Hem, mag je delen in die belofte, dat Jezus ook voor jou álles heeft volbracht, echt alles! En Hij vraagt van jou om in dat geloof, in dat vertrouwen te blijven leven, en Jezus te volgen in alles wat je doet, en wat je niet doet.

Daarnet is Ithamar gedoopt. En je zou zeggen: 'Ithamar heeft toch nog geen zonde? Zo'n klein, onschuldig kind!' Dat is waar, maar het mooie is: voordat Ithamar zijn eerste zonde kan doen, mag hij al leven vanuit de vergeving door Jezus. Hij mag al leven vanuit zijn doop. Hij mag al onderdeel zijn van de kudde van de goede Herder. En we mogen bidden dat dat in zijn leven ook de liefde van zijn hart wordt. Want dat is niet vanzelfsprekend.

Ik weet niet of jij ooit gedoopt bent. Maar als dat zo is, dan heeft God ook in jouw leven al gesproken! Hij heeft je bij je naam genoemd. Jij mag delen in die vergeving van zonden, die Jezus geeft. Hij hing voor jou aan het kruis. Wat doe jij daarmee? Lééf je ook met Hem? Christen-zijn betekent niet dat je je aan een paar regeltjes houdt, nee, het is leven in een liefdesrelatie. Het is een gigantisch avontuur, leven met God.

Als je nog niet gedoopt bent, nodig ik je vandaag uit: leer Jezus kennen, zoek contact met God, en ontdek wie Hij is. Ontdek God. Dat is het mooiste wat je kan overkomen. Geloof in Hem en laat je dopen. Je zult er geen spijt van hebben.

3. God Zelf doet Zijn werk!

Paulus en zijn vrienden komen bij de gebedsplaats aan de rivier, en daar vinden ze een paar vrouwen. Eén van hen is Lydia, en ik vind het zo mooi wat er over haar staat in vers 14: 'En een zekere vrouw, van wie de naam Lydia was, een purperverkoopster uit de stad Thyatira, die God diende, luisterde naar ons. En de Here opende haar hart, zodat zij acht gaf op wat door Paulus gesproken werd.'

Opeens valt alles op zijn plaats! Ze mochten niet naar Asia en niet naar Bythynië, ze moesten door naar Troas en de zee over, naar Filippi, naar de gebedsplaats, want God had deze vrouw op het oog! Zij is het hoopvolle begin van het Evangelie in Europa.

Een bijzondere vrouw! Ze is purperverkoopster. Purper was een heel dure stof, die alleen door de elite gedragen mócht worden. Je had roodpurper en blauwpurper, door verschillende verfstoffen die werden onttrokken aan purperslakken. De stad Thyatira, waar Lydia vandaan kwam, lag in Asia, die streek waar Paulus en zijn vrienden niet heen mochten. Lydia komt daar vandaan, in Thyatira werd veel purper gemaakt. Ze komt dus uit het buitenland, ze is een migrant. Ongetwijfeld is ze een rijke vrouw, want purper was heel duur, en ze heeft een ruim huis, want ze kan Paulus en zijn vrienden onderdak bieden.

Lydia heeft al eerder van de God van Israël gehoord. En zij is tot geloof in Hem gekomen. Dat bedoelt de schrijver met die woorden, dat ze 'God vereerde'. Lydia is dus niet alleen geografisch een grens overgegaan, maar ook in geloofsoptocht. Zij eert de HERE. En van deze vrouw staat er dat de Heer haar hart opent. En met de Heer wordt de Here Jezus bedoeld. Het Evangelie over de Verlosser stroomt naar binnen!

Die Macedonische man, die roept: 'Kom over en help ons!', die blijkt dus een allochtone vrouw te zijn. De eerste bekeerling in Europa is geen Europeaan, maar een migrant. Je moet maar eens opletten, dat is vaak zo in de Bijbel. God schrijft Zijn geschiedenis dikwijls via migranten. Denk maar aan Abraham, getrokken vanuit Ur, in Irak, naar Israël. Mozes, de Israëliet die opgroeide in Egypte. Ruth, de Moabitsche vrouw, die in Israël ging wonen. Enzovoorts.

'En de Here opende haar hart,' staat er over Lydia, 'zodat zij acht gaf op wat door Paulus gesproken werd.' Dit is zó hoopvol, wat hier staat! Hoe kwam het Evangelie binnen? Niet doordat mensen het besluit namen om dat te doen! Niet omdat mensen een plan bedachten. Nee, Paulus werd door de Heilige Geest gedreven (niet naar links, niet naar rechts, rechtdoor naar Troas) en

vervolgens werd het hart van Lydia door de Here Jezus geopend. Het is allemaal Gods werk! Gelukkig maar! Want God is Koning, Hij overziet alles en Hij is goed. Eindeloos goed.

Gaat het dan buiten mensen om? Nee, zeker niet. Paulus en zijn vrienden moeten daadwerkelijk op een schip naar Europa en ze moeten bij Filippi gaan zoeken naar die gebedsplaats. En Lydia zit te luisteren. Dat is een goede houding. Maar de Heer doet Zijn werk, Hij opent haar hart. En dan komt het binnen, wat Paulus zegt. Ze geeft er 'acht' op, staat er.

Weet je, als je kinderen mag hebben, dan kan het je echt weleens aanvliegen allemaal. Toch? Zal het wel goed gaan met je kind?

Gaat je kind niet helemaal de verkeerde kant op? Wie zegt dat jouw kind de weg met God wil gaan? Misschien zit je hier en voel je je behoorlijk mislukt als ouder. En het kán ook inderdaad totaal misgaan. Maar deze paar woorden geven zóveel hoop! 'De Here opende haar hart.' Dat kán dus. Je zoon of je dochter kan zomaar op TikTok een influencer zien die tot geloof gekomen is en vertelt waarom het zo de moeite waard is om Jezus te leren kennen. En terwijl je kind dat TikTok-filmpje zit te kijken, kan de Here zijn of haar hart openen. Of je kind is op een feestje, en raakt aan de praat met een klasgenoot, die vertelt over Jezus. En de Here opent dan het hart van je kind...

God heeft zóveel pijlen op Zijn boog! Blijf vertrouwen op Hem! En blijf bidden voor de mensen om je heen. Want Jezus Christus kan harten van mensen openen. Blijf bidden!

En blijf beseffen dat ook je éígen geloof een geschenk is. Als je gelooft, komt dat doordat de Heer ook jouw éígen hart heeft geopend. Dat is zoiets kostbaars! Dank God ervoor! En wees zuinig op je geloof. Zorg voor voeding en onderhoud. Zorg voor je ziel.

Lydia is een kordate vrouw, dat blijkt wel. Ze laat zich meteen dopen, samen met haar huisgenoten. Dat kan haar gezin zijn: man, kinderen. Kleine kinderen, grote kinderen, we weten het niet. Dat kunnen ook bedienden zijn. Maar iedereen hoort erbij, en samen worden ze gedoopt in de rivier. En Lydia stelt ook meteen haar huis open: nu voor Paulus en zijn vrienden, en vervolgens voor de beginnende, kleine gemeente. In vers 40, als Paulus en Silas uit de gevangenis komen, gaan ze eerst naar Lydia om daar die nieuwe gemeente te ontmoeten en een hart onder de riem te steken. En als ze vervolgens vertrekken, daar uit Filippi, en ze kijken nog eens achterom, en ze zwaaien, dan zien ze daar een nieuwe christelijke gemeente staan. Zomaar een kleine groep mensen, maar wat een hoopvol begin! Wat heeft het Evangelie een ongelooflijke impact gekregen op heel Europa!

Denk nooit te klein van God! En denk nooit te klein van Zijn werk! David Livingstone, hij heeft als zendeling heel midden-Afrika verkend en in kaart gebracht. Zo was hij een soort wegbereider voor het Evangelie. Voor zover bekend heeft hij eigenlijk maar één Afrikaan tot Jezus geleid, dat was koning Sechele, het stamhoofd van de Bakoena. En later kwam hij min of meer in conflict met koning Sechele. Zo bezien lijkt het niet veel voor te stellen. Maar via Sechele ging het verder en werden duizenden mensen christen. En als je nu komt in al die landen waar Livingstone heeft gewerkt, dan wonen daar veel meer christenen dan in Europa. God gaf een hoopvol begin, denk nooit te klein over Hem!

En David Livingstone is op nog een andere manier van enorme betekenis. In Afrika stuitte hij op de slavenhandel, en dat brak zijn hart. Zélf was hij als kind als een soort slaaf behandeld. En hij heeft enorm veel betekend voor de afschaffing van de slavernij. Hij had contacten in de hoogste kringen, en overal kaartte hij het aan, dit onrecht, deze misdaad. En God zij dank is er inderdaad een einde aan gekomen. Het wordt niet voor niets gevierd, elk jaar op 1 juli, zoals ook deze week.

God doet Zijn werk. Houd je dat vast? Hij opent harten van mensen! Wat een zegen is dat! En wij? Wij mogen ons laten inschakelen. En het doorgeven aan de volgende generatie. In de gezinnen, in de gemeente, waar je ook komt. Denk nooit klein van God! Want als Hij een nieuw begin geeft, is dat altijd hoopvol! Amen.